

ORDENANÇA MUNICIPAL 1.4 PER A LA CONTENCIÓ DE LA PLAGA DEL MORRUT ROIG DE LES PALMERES

ÍNDEX

CAPÍTOL I: DISPOSICIONS GENERALS.	2
- OBJECTE.	
- ÀMBIT NORMATIU.	
- ÀMBIT D'APLICACIÓ.	
CAPÍTOL II: CONSIDERACIONS GENERALS.	3
- CONCEPTE.	
- ANTECEDENTS.	
- DESCRIPCIÓ.	
- BIOLOGIA.	
- SÍMPTOMES I DANYS.	
- ESPÈCIES AFECTADES.	
CAPÍTOL III: NORMES PER LA CORRECTA GESTIÓ DE LA PLAGA.	5
- CARÀCTER.	
- SUBJECCIÓ.	
- ESPÈCIES OBJECTE.	
- NORMES PER LA PODA DE PALMERES.	
- ALTRES OBLIGACIONS.	
- ACTUACIONS PROHIBIDES.	
- PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT UNA PALMERA AFECTADA.	
CAPÍTOL IV: INFRACCIONS I SANCIONS.	8
- INFRACCIONS.	
- INFRACCIONS LLEUS.	
- INFRACCIONS GREUS.	
- INFRACCIONS MOLT GREUS.	
- SANCIONS A PARTICULARS.	
- SANCIONS A EMPRESES DE JARDINERIA.	
CAPÍTOL V: PROCEDIMENT SANCIONADOR.	10
- PROCEDIMENT SANCIONADOR.	
CAPÍTOL VI: PRESCRIPCIÓ, CADUCITAT I DISPOSICIONS.	10
- PRESCRIPCIÓ I CADUCITAT DE LES INFRACCIONS I SANCIONS.	
- DISPOSICIÓ ADDICIONAL.	
- DISPOSICIÓ FINAL.	

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

L'objecte de la present Ordenança Municipal és adoptar les mesures necessàries per evitar la dispersió i propagació de la plaga del morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus* Olivier, 1790), tant amb la seva detecció precoç, tractament si s'escau i ràpida eliminació per evitar-ne la propagació. Ates que la poda de les palmeres genera una olor que atrau el insecte, la regulació de les èpoques de poda i les seves característiques també contribueix a minimitzar l'extensió de la plaga.

Article 2. Àmbit normatiu

Per tal d'evitar noves introduccions de *Rhynchophorus* i la seva difusió s'han publicat les següents disposicions:

2.1 Ordre del 28 de febrer de 2000, per la qual s'estableixen mesures provisionals de protecció contra el curculiònid ferruginós de les palmeres ((*Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier))).

2.2 Ordre APA/2084/2003, de 17 de juliol, per la qual es modifica l'Ordre del 28 de febrer de 2000, per la qual s'estableixen mesures provisionals de protecció contra curculiònid ferruginós de les palmeres ((*Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier))).

2.3 Ordre APA/3281/2004, de 6 d'octubre, per la qual es modifica l'Ordre de 28 de febrer de 2000, per la qual s'estableixen mesures provisionals de protecció contra curculiònid ferruginós de les palmeres ((*Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier))).

2.4 Ordre ARP/343/2006, de 3 de juliol, per la qual es declara l'existència oficial a Catalunya de la plaga del morrut roig de la palmera *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier, 1790), i es qualifica d'utilitat pública la prevenció i la lluita contra aquesta plaga.

2.5 Decisió 2007/365/CE, del 25 de maig de 2007, per la qual s'adopten mesures d'emergència per evitar la introducció i propagació a la Comunitat Europea de *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier).

2.6 Dins de la normativa contra la lluita i prevenció de la plaga del morrut roig de les palmeres, s'ha d'incloure la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal.

Article 3. Àmbit d'aplicació

La present Ordenança Municipal és d'aplicació en tot el terme municipal de Cunit i, per tant, és d'obligat compliment per totes les persones que s'hi trobin, resideixin o no en el municipi.

CAPÍTOL II

CONSIDERACIONS GENERALS

Article 4. Concepte

Com a conseqüència del creixement desmesurat i desordenat del comerç ornamental de palmeres a les darreres dues dècades, un insecte subtropical, el morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus* Olivier), originari del Sud-est asiàtic i la Polinèsia, ha ampliat la seva distribució geogràfica a escala mundial en més de 20.000 quilòmetres d'est a oest, i ja es present en quatre continents. La polifàgia i l'agressivitat associada d'aquest insecte, suposa una greu amenaça per a les palmeres, tant públiques com privades, amb els conseqüents danys ecològics, ambientals, paisatgístics, turístics i econòmics que s'hi troben implicats.

Article 5. Antecedents

Les primeres aparicions a l'Estat espanyol es van donar l'any 1995, a les províncies de Granada i Màlaga. Posteriorment, va ser detectat l'any 2004 a la Comunitat Valenciana. A partir de l'any 2005, la plaga es va anar estenent per la resta de províncies andaluses, es va localitzar a Múrcia i van aparèixer molts focus a les tres províncies valencianes.

A Catalunya, el primer focus de la plaga es va localitzar al municipi de El Vendrell (Baix Penedès), el desembre del 2005. A la tardor del 2006, la plaga ja es localitzava a nombroses palmeres dels municipis costaners del Maresme i Baix Penedès, i seguidament han aparegut diversos a La Selva, Barcelonès, Baix Llobregat, Garraf i Baix Camp.

Article 6. Descripció

El morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus* Olivier) és un coleòpter de la família dels curculionids. Durant el cicle biològic el morrut passa per diferents estadis:

6.1 Adult: mesura de 2,5 – 4 cm de longitud, és de color marró-vermellós i presenta un morro allargat característic. Al tòrax té unes taques arrodonides fosques molt visibles. Els èlitres que protegeixen les ales són del mateix color i presenten línies estriades de color negre.

6.2 Ous: són de forma ovalada, d'un color blanquinós brillant. Les femelles posen de 300 a 400 ous al teixit tendre de la corona de la palmera i a les ferides del tronc.

6.3 Larves: es desenvolupen dins la palmera i poden superar els 5 cm de longitud al final del seu desenvolupament. Són àpodes, piriformes, de color groguenc i amb una càpsula encefàlica de color marró fosc brillant, i dotades de fortes mandíbules. Es distingeixen de les erugues de *Paysandisia archon*, lepidòpter barrinador que també afecta les palmeres, ja que aquestes són de forma més allargada i estan dotades de falses potes.

6.4 La pupa: també és groguenca i està protegida per un capoll cilíndric de 4 a 6 cm, el qual construeix la larva amb la fibra que amassa de la palmera. Es sol localitzar a la base de les fulles.

Article 7. Biologia

El cicle complet d'ou a adult té una durada entre 3 i 4 mesos, i es desenvolupa totalment dins de la palmera. Els adults no solen abandonar la palmera fins que aquesta està completament destruïda. Poden tenir diverses generacions dins el mateix exemplar, on poden conviure de forma gregària totes les fases de l'insecte.

Els adults quan surten del tronc, realitzen vols per colonitzar altres palmeres. Les aromes volàtils que es desprenen de les ferides i podes de les palmeres constitueixen un agent atractiu per als adults. La femella diposita els ous i, una vegada oberts, la larva resultant perfora cap a l'interior de l'hosta, on s'alimenta dels teixits vius, destruint d'aquesta manera, l'individu afectat.

Article 8. Síntomes i danys

Es difícil detectar la presència de la plaga en una fase inicial. Els símptomes més evidents es solen detectar a partir dels 4-8 mesos de la infestació i es manifesten, habitualment, en una asimetria de la capçada, pèrdua o abortament dels fruits en les femelles, decaïment de les fulles, debilitament o desaparició de l'ull . Les fulles més joves comencen a penjar i pocs dies després es col·lapsen totalment. A mesura que l'atac va progressant, les perforacions de les larves i la podridura bacteriana típica dels teixits interns de la palmera són tan greus, que afecten la integritat de la corona i ocasionen la caiguda de tot l'ull de la palmera, produint la seva mort. En el cas de la palmera datilera (*Phoenix dactylifera*) es registren també atacs a la base del tronc, al costat dels rebrots.

Article 9. Espècies afectades

En la seva zona d'origen afecta al *Cocus nucifera* i *Elaeis guineensis*. A la zona mediterrània afecta principalment a la palmera canària (*Phoenix canariensis*), s'han donat casos d'afectacions en palmeres híbrides de canària i datilera i, de manera excepcional, a la palmera datilera (*Phoenix dactylifera*), la que s'utilitza preferentment com a palmera ornamental en parcs i jardins. No consten afectacions en palmera robelini (*Phoenix robellini*), palmera de la reina (*Arecastrum romanzoffianum*), palmera excelsa (*Trachycarpus fortunei*), margalló (*Chamaerops humilis*) i totes les palmeres del gènere *Washingtonia*.

CAPÍTOL III

NORMES PER LA CORRECTA GESTIÓ DE LA PLAGA

Article 10. Caràcter

Tota la normativa inclosa en aquest capítol té caràcter d'obligatòria i, per tant, el seu incompliment pot ser objecte de sanció per part de l'Ajuntament i de la Policia Local.

Article 11. Subjecció

Tots els residents a Cunit, ja siguin habituals o temporals, tant particulars com empreses de jardineria, estan obligats a gestionar de forma correcta les palmeres d'acord amb el que estableix aquesta Ordenança.

Article 12. Espècies objecte

Les normes que es detallen en aquest capítol afecten específicament a les palmeres del gènere phoenix i, sobretot, les espècies de palmera canària (*Phoenix canariensis*), palmera datilera (*Phoenix dactylifera*) i a les palmeres híbrides de canària i datilera, tant de propietat privada com pública. La resta de palmeres no es veuran afectades per aquesta ordenança i es podran podar com es consideri oportú i en l'època de l'any que es desitgi.

Article 13: Normes per la poda de palmeres.

13.1 Època de poda.

Per tal d'evitar la proliferació i transmissió de la plaga a través de la poda de palmeres, aquesta només es podrà fer en els mesos de desembre, gener i febrer, restant prohibida la poda i retirada de qualsevol branca i/o fruits la resta de l'any.

13.2 Tipus de poda.

La poda permesa de palmeres a efectuar, exclusivament, en els mesos de desembre, gener i febrer, consistirà en la retirada de les branques seques o groguenques i, si s'escau, les restes de la fructificació.

13.3 Tractament posterior.

Després de la poda es recobriran les ferides amb un màstic i es realitzarà un tractament preventiu de protecció.

13.4 Risc de danys per caiguda de fulles.

Existeix el perill de que es desprenguin les fulles de les palmeres afectades que encara no s'hagin tallat, per la qual cosa cal advertir d'aquest perill a l'Ajuntament perquè autoritzi la tala de les fulles i prengui les mesures oportunes per evitar danys a persones i bens.

13.5 Tractament insecticides preventius.

13.6 No tallar els rebrots de les palmeres, sobretot de les datileres.

13.7 Per efectuar tractaments fitosanitaris a palmeres afectades s'haurà de contactar amb l'Ajuntament o amb Sanitat Vegetal, per tal d'efectuar el tractament més oportú en funció de l'època, de l'estat de la palmera o dels avanços que sorgeixin en les aplicacions fitosanitàries. Actualment, els tractaments que tenen una major efectivitat són el que s'efectuen per endoteràpia.

Article 14. Altres obligacions

14.1 Passaport fitosanitari CE.

La legislació estatal estableix que les palmeres de més de 5 cm de diàmetre que circulin pel territori espanyol han d'anar acompanyades del Passaport fitosanitari CE, el qual ha estat emès per una empresa autoritzada i sotmesa a controls oficials. El passaport, que cal conservar-lo obligatòriament durant un any, assegura que s'han pres les mesures fitosanitàries de control oficialment establertes de prevenció i lluita contra aquest organisme.

14.2 Obligació de comunicar la presència de la plaga.

Els professionals del sector, viveristes, comerciants, jardiners i propietaris, tenen l'obligació de comunicar a l'Ajuntament o al Servei de Sanitat Vegetal, si detecten palmeres afectades per la plaga o amb símptomes sospitosos de la seva presència. El no fer-ho, pot ser sancionat per la Llei de Sanitat Vegetal 43/2002 i per la present Ordenança.

14.3 Inscripció al Registre oficial de proveïdors de material vegetal.

Les persones físiques o jurídiques que produeixen i comercialitzen palmeres a Catalunya, així com aquelles que en cultivin amb finalitat vegetal, s'hauran d'inscriure obligatòriament al Registre oficial de proveïdors de material vegetal que gestiona el Servei de Sanitat Vegetal del DAR. Els inscrits en aquest Registre oficial han de complir obligatòriament les mesures preventives i de lluita establertes i les que en cada cas determini el DAR.

14.4 Arrencament de les palmeres afectades.

És obligatori a tot Catalunya, la tala i la posterior destrucció de les palmeres afectades per la plaga, que no tinguin opció de recuperar-se. Aquesta s'efectuarà a través del Servei de Sanitat Vegetal o a l'empresa que delegui, així com la seva destrucció.

Article 15. Actuacions prohibides

Queden completament prohibides i exposades a sanció les següents actuacions:

15.1 Afaitar el tronc de la palmera.

15.2 Esporgar i netejar les palmeres mitjançant la utilització de punxes de grimpa.

15.3 Esporgar, talar o manipular un exemplar de palmera afectat per la plaga.

15.4 Aplicar tractaments sobre palmeres afectades sense tenir el carnet d'aplicador fitosanitari.

15.5 Podar palmeres en el període comprès entre els mesos de març i novembre, ambdós inclosos.

15.6 Podar fulles verdes en els mesos de desembre, gener i febrer.

15.7 Deixar les palmeres només amb l'ull.

15.8 Tallar els rebrots de les palmeres.

Article 16. Protocol d'actuació davant una palmera afectada

Normes a seguir quan un particular o jardiner detecti una possible afectació d'una palmera:

16.1 Es comunicarà a la Regidoria de Medi Ambient.

16.2 De la mateixa manera, l'Ajuntament podrà iniciar d'ofici el protocol d'actuació si observa palmeres afectades durant les inspeccions periòdiques de control de la plaga, deixant la corresponent notificació a la bústia en cas que no es trobi al propietari.

16.3 L'Ajuntament valorarà, amb tècnics del Servei de Sanitat Vegetal o de l'empresa delegada per aquesta zona, el grau d'afectació de l'exemplar i es determinarà si es viable el seu tractament o si s'ha de procedir a la seva tala i destrucció.

16.4 S'informarà al propietari del tractament que cal efectuar per intentar salvar l'exemplar, el qual decidirà si vol efectuar el tractament amb cost a la propietat o si es procedeix a la tala de palmera.

16.5 El propietari i els serveis tècnics de l'Ajuntament efectuaran un seguiment de l'evolució de les palmeres afectades per evitar que, si el tractament no es efectiu, pugui produir-se transmissió de la plaga a altres palmeres.

16.6 Si l'Ajuntament considera que el tractament no és satisfactori es determinarà la seva tala.

16.7 El propietari no es pot negar a la tala de la palmera, ja que podria ser responsable d'una potencial transmissió de la plaga a altres palmeres. En cas que es negui a autoritzar l'entrada a la finca per talar una palmera es sol·licitarà autorització judicial.

CAPÍTOL IV

INFRACCIONS I SANCIONS

Article 17. Infraccions

Les infraccions de la present Ordenança Municipal s'han detallat individualitzadament als següents articles.

17.1 Les infraccions a la present Ordenança poden ser lleus, greus o molt greus.

17.2 La qualificació de les infraccions que no vinguin expressament qualificades en aquest capítol es realitzarà prenent en consideració els següents elements:

17.2 a) Pertorbació o molèsties causades.

17.2 b) Danys causats.

17.2 c) Desconsideració envers els ciutadans i/o l'Ajuntament.

17.2 d) Reiteració i/o reincidència.

17.2 e) Grau de perjudici al Medi Ambient.

17.3 El règim sancionador s'aplicarà de manera diferent si es tracta d'un particular o d'una empresa de jardineria, ja que aquest com a professional del sector amb unes pràctiques incorrectes pot contribuir molt a la proliferació de la plaga.

Article 18. Infraccions lleus

Es consideren infraccions lleus a l'Ordenança Municipal per la contenció de la plaga del morrut, a títol enunciatiu, les següents:

18.1 No posar en coneixement l'aparició de la plaga.

18.2 Esporgar de forma incorrecte, amb la talla de fulles verdes, encara que sigui dintre del període de poda.

18.3 No complir el protocol d'actuació.

18.4 No realitzar els tractaments un cop s'han acordat.

18.5 Tallar el rebrots de les palmeres.

Article 19. Infraccions greus

Es consideren infraccions greus a l'Ordenança Municipal per la contenció de la plaga del morrut, a títol enunciatiu, les següents:

19.1 Fer podes de palmeres en el període comprès entre els mesos de març i novembre, els ambdós inclosos.

19.2 Afaitar el tronc.

19.3 Utilitzar elements de grimpa no permesos.

19.4 Negar-se a la tala d'una palmera.

19.5 Aplicar tractaments sobre palmeres afectades sense tenir el carnet d'aplicador fitosanitari.

Article 20. Infraccions molt greus

Es consideren infraccions molt greus a l'Ordenança Municipal per la contenció de la plaga del morrut, a títol enunciatiu, les següents:

20.1 La tala, poda i/o manipulació de les palmeres afectades i el transport de fulles i/o troncs de les mateixes.

Article 21. Sancions a particulars

Les sancions que es podran imposar a particulars variaran segons la qualificació de la infracció comesa.

21.1 Infraccions lleus: multa pecuniària de 60 a 150€.

21.2 Infraccions greus: multa pecuniària de 151 a 300 €.

21.3 Infraccions molt greus: multa pecuniària de 300 a 600 €.

El procediment sancionador per incompliment de la Ordenança Municipal per la contenció de la plaga del morrut es regula al capítol VI d'aquesta Ordenança.

Article 22. Sancions a empreses de jardineria

Les sancions que es podran imposar a les empreses de jardineria variaran segons la qualificació de la infracció comesa.

22.1 Infraccions lleus: multa pecuniària de 150 a 300€.

22.2 Infraccions greus: multa pecuniària de 301 a 900 €.

22.3 Infraccions molt greus: multa pecuniària de 901 a 3.000 €.

El procediment sancionador per incompliment de la Ordenança Municipal per la contenció de la plaga del morrut es regula al capítol VI d'aquesta Ordenança.

CAPÍTOL V

PROCEDIMENT SANCIONADOR

Article 23. Procediment sancionador

23.1 El procediment per sancionar les infraccions previstes en aquesta Ordenança serà el que regula el Decret 278/1993 de 9 de novembre, llevat dels casos pels quals l'Ordenança contempla una regulació específica.

23.2 En tot allò que no estigui expressament previst a la norma anterior, s'aplicarà el RD 1398/1993 de 4 d'agost.

23.3 En els supòsits de reconeixement voluntari de la responsabilitat, amb pagament de la multa proposada, es podran aplicar reduccions de fins el 50 per 100 de la quantia de la mateixa. Les reduccions que procedixin hauran de quedar determinades en la notificació de la iniciació del procediment.

23.4 Procediment abreujat per faltes lleus i greus.

23.4 a) Notificació de la denúncia i incoació de l'expedient sancionador.

23.4 b) Vista per al·legacions en 10 dies.

23.4 c) Proposta de Resolució.

23.4 d) Termini de 10 dies per presentar proves i/o al·legacions.

23.4 e) Resolució i trasllat.

CAPÍTOL VI

PRESCRIPCIÓ, CADUCITAT I DISPOSICIONS

Article 24. Prescripció i caducitat de les infraccions i sancions

24.1 Prescripció de les infraccions.

24.1 a) Les infraccions lleus prescriuen en el termini de 6 mesos des de que es van cometre, o bé quan l'administració en tingué coneixement, sempre que en aquest últim supòsit el termini de l'actuació il·lícita no superi l'any.

24.1 b) Les infraccions greus prescriuen en el termini de 1 any des de que es van cometre, o bé quan l'administració en tingué coneixement, sempre que en aquest últim supòsit el termini de l'actuació il·lícita no superi els 3 anys.

24.1 c) Les infraccions molt greus prescriuen en el termini de 2 anys des de que es van cometre, o bé quan l'administració en tingué coneixement.

24.1 d) Les infraccions continuades no inicien la seva prescripció fins que no deixi de cometre els darrers actes il·lícits.

24.2 Caducitat de l'expedient sancionador.

24.2 a) A les infraccions lleus, l'expedient sancionador caducarà en el termini de 2 mesos des de l'inici de l'expedient.

24.2 b) A les infraccions greus i molt greus l'expedient sancionador caducarà en el termini de 6 mesos des de l'inici de l'expedient.

24.2 c) L'inici dels expedients sancionadors interromp el període de caducitat de la infracció.

24.2 d) En el supòsit que el procediment sancionador caduqui, l'administració haurà d'iniciar un nou procés sancionador, sempre que el termini de prescripció de la infracció no s'hagi esgotat.

24.3 Prescripció de les sancions.

24.3 a) Les sancions per infraccions lleus prescriuen en el termini de 6 mesos des de la notificació de la sanció a l'infractor.

24.3 b) Les sancions per infraccions greus prescriuen en el termini de 1 any des de la notificació de la sanció a l'infractor.

24.3 c) Les sancions per infraccions molt greus prescriuen en el termini de 2 anys des de la notificació de la sanció a l'infractor.

24.4 Introducció de la prescripció.

24.4 a) Quan a pesar de l'activitat de l'administració i, sense culpa de la mateixa per actuacions del particular, no es pugui executar la sanció en els terminis establerts, aquesta es perllongarà automàticament per la meitat del termini establert en la prescripció de la mateixa.

24.4 b) En el supòsit d'interposar recurs contenciós - administratiu per la imposició de sancions, l'execució de la mateixa quedarà en suspens els terminis de prescripció i caducitat establerts en aquesta Ordenança.

Article 25. Disposició addicional

La Junta de Govern Local queda facultada per actualitzar quadres de multes pecuniàries amb subjecció a les prescripcions del Capítol V d'aquesta Ordenança, així com per adoptar quantes mesures siguin necessàries per l'aplicació efectiva de la mateixa.

Article 26. Disposició final

Aquesta Ordenança entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el Butlletí Oficial de la Província, i començarà a aplicar-se el mateix dia de la seva entrada en vigor. El seu període de vigència es mantindrà fins que s'esdevingui la seva modificació o derogació expressa.

DILIGÈNCIA.-

Aquesta ordenança ha estat aprovada, segons acord de Ple celebrat el dia 22 de maig de 2008 publicant-se l'edicte inicial al BOPT núm. 132 de 6 de juny de 2008, i el definitiu en el BOPT núm. 174 de 26 de juliol de 2008.